



Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2018 m. gruodžio 19 d.*

„Apeliacinis skundas – Ribojamosios priemonės, taikomos atsižvelgiant į padėtį Ukrainoje – Ekonominių išteklių iššaldymas – Asmenų, subjektų ir įstaigų, kurių lėšos ir ekonominiai ištekliai iššaldyti, sąrašas – Apelianto pavardės įtraukimas – Trečiosios valstybės valdžios institucijos sprendimas – Tarybos pareiga patikrinti, ar šis sprendimas buvo priimtas paisant teisės į gynybą ir teisės į veiksmingą teisminę gynybą“

Byloje C-530/17 P

dėl 2017 m. rugsėjo 7 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Mykola Yanovych Azarov, gyvenantis Kijeve (Ukraina), atstovaujamas advokatų A. Egger ir G. Lansky,
apeliantas,

dalyvaujant kitai proceso šaliai:

Europos Sąjungos Tarybai, atstovaujamai J.-P. Hix ir F. Naert,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kuri sudaro ketvirtosios kolegijos pirmininko pareigas einantis septintosios kolegijos pirmininkas T. von Danwitz (pranešėjas), teisėjai K. Jürimäe, C. Lycourgos, E. Juhász ir C. Vajda,

generalinis advokatas G. Hogan,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

* Proceso kalba: vokiečių.

Sprendimą

- 1 Apeliaciniu skundu Mykola Yanovych Azarov prašo panaikinti 2017 m. liepos 7 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Azarov / Taryba* (T-215/15, EU:T:2017:479, toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo buvo atmestas jo ieškinys dėl 2015 m. kovo 5 d. Tarybos sprendimo (BUSP) 2015/364, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2014/119/BUSP dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų tam tikriems asmenims, subjektams ir įstaigoms atsižvelgiant į padėtį Ukrainoje (OL L 62, 2015, p. 25), ir 2015 m. kovo 5 d. Tarybos įgyvendinimo reglamento (ES) 2015/357, kuriuo įgyvendinamas Reglamentas (ES) Nr. 208/2014 dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų tam tikriems asmenims, subjektams ir įstaigoms atsižvelgiant į padėtį Ukrainoje (OL L 62, 2015, p. 1), panaikinimo tiek, kiek šie aktai (toliau – ginčijami aktai) su juo susiję.

Ginčo aplinkybės

- 2 2014 m. kovo 5 d. Taryba priėmė Sprendimą 2014/119/BUSP dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų tam tikriems asmenims, subjektams ir įstaigoms atsižvelgiant į padėtį Ukrainoje (OL L 66, 2014, p. 26). Šio sprendimo 1 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta:

„1. Išaldomos visos priede išvardytiems asmenims, pripažintais [pripažintiems] atsakingais už Ukrainos valstybės lėšų pasisavinimą, asmenų, atsakingų [asmenims, atsakingiems] už žmogaus teisių pažeidimus Ukrainoje, ir su jais susijusiems fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar įstaigoms priklausančios, jų nuosavybės teise turimos, valdomos arba kontroliuojamos lėšos ir ekonominiai ištekliai.

2. Lėšos ar ekonominiai ištekliai negali būti tiesiogiai ar netiesiogiai atiduoti naudotis priede išvardytiems fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar įstaigoms arba jų naudai.“

- 3 2014 m. kovo 5 d. Taryba priėmė Reglamentą (ES) Nr. 208/2014 dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų tam tikriems asmenims, subjektams ir įstaigoms atsižvelgiant į padėtį Ukrainoje (OL L 66, 2014, p. 1), kuriuo Sprendime 2014/119 numatytos ribojamosios priemonės įgyvendinamos Europos Sąjungos mastu.

- 4 Šio reglamento 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Išaldomos visos I priede išvardytiems fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar įstaigoms priklausančios, jų nuosavybe esančios, jų valdomos ar kontroliuojamos lėšos ir ekonominiai ištekliai.“

- 5 Šio reglamento 3 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„I priede išvardijami asmenys, kuriuos Taryba, vadovaudamasi savo Sprendimo 2014/119/BUSP 1 straipsniu, pripažino atsakingais už Ukrainos valstybės lėšų pasisavinimą, ir asmenys, atsakingi už žmogaus teisių pažeidimus Ukrainoje[,] taip pat su jais susiję fiziniai ar juridiniai asmenys, subjektai ar įstaigos.“

- 6 Apeliantas, nurodytas kaip „Ukrainos Ministras Pirmininkas iki 2014 m. sausio mėn.“, įtrauktas į asmenų, subjektų ir organizacijų, kurių lėšos ir ekonominiai ištekliai išaldyti, sąrašus, pateiktus atitinkamai Sprendimo 2014/119 priede ir Reglamento Nr. 208/2014 I priede. Įtraukimo į sąrašą motyvai buvo identiški ir suformuluoti taip:

„Asmuo, kurio atžvilgiu Ukrainoje atliekamas tyrimas dėl dalyvavimo nusikaltimuose, susijusiuose su Ukrainos valstybės lėšų pasisavinimu ir neteisėtu jų pervedimu už Ukrainos ribų.“

- 7 2015 m. sausio 29 d. Sprendimu (BUSP) 2015/143, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2014/119/BUSP dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų tam tikriems asmenims, subjektams ir įstaigoms atsižvelgiant į padėtį Ukrainoje (OL L 24, 2015, p. 16), Taryba iš dalies pakeitė pastarojo sprendimo 1 straipsnio 1 dalies tekstą taip:

„Išaldomos visos priede išvardytiems asmenims, pripažintiems atsakingais už Ukrainos valstybės lėšų pasisavinimą, asmenims, atsakingiems už žmogaus teisių pažeidimus Ukrainoje, ir su jais susijusiems fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar įstaigoms priklausančios, jų nuosavybės teise turimos, valdomos arba kontroliuojamos lėšos ir ekonominiai ištekliai.

Šio sprendimo tikslais asmenys, pripažinti atsakingais už Ukrainos valstybės lėšų pasisavinimą – tai, be kita ko, asmenys, kurių atžvilgiu Ukrainos valdžios institucijos atlieka tyrimą:

- a) dėl Ukrainos viešųjų lėšų ar turto pasisavinimo arba dėl bendrininkavimo atliekant tokius veiksmus[,] arba
 - b) dėl valstybės pareigūno piktnaudžiavimo tarnyba siekiant gauti nepagrįstos naudos sau arba siekiant suteikti nepagrįstos naudos trečiajam asmeniui, taip padarant žalą Ukrainos viešosioms lėšoms ar turtui, arba dėl bendrininkavimo atliekant tokius veiksmus.“
- 8 2015 m. sausio 29 d. Reglamentu (ES) 2015/138, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 208/2014 dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų tam tikriems asmenims, subjektams ir įstaigoms atsižvelgiant į padėtį Ukrainoje (OL L 24, 2015, p. 1), Taryba iš dalies pakeitė pastarojo reglamento 3 straipsnio tekstą panašiu į ankstesniame punkte nurodytą sprendimo tekstą.
- 9 Ginčijamais aktais Taryba persvarsčiusi paliko apelianto pavardę šiuose sąrašuose ir pratęsė ribojamųjų priemonių jam taikymą iki 2016 m. kovo 6 d., remdamasi šiais motyvais:

„Asmuo, kurio atžvilgiu Ukrainos valdžios institucijos vykdo baudžiamąjį procesą dėl viešųjų lėšų ar turto pasisavinimo.“

Ieškinys Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

- 10 2015 m. balandžio 29 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai apeliantas pateikė ieškinį dėl ginčijamų aktų panaikinimo, remdamasis penkiais ieškinio pagrindais, grindžiamais, pirma, pareigos motyvuoti pažeidimu, antra, pagrindinių teisių pažeidimu, trečia, piktnaudžiavimu įgaliojimais, ketvirta, gero administravimo principo pažeidimu ir, penkta, akivaizdžia vertinimo klaida.
- 11 Bendrasis Teismas visus šiuos ieškinio pagrindus atmetė, taigi atmetė ir visą ieškinį.

Procesas Teisingumo Teisme ir šalių reikalavimai

- 12 Apeliantas Teisingumo Teismo prašo:
- panaikinti skundžiamą sprendimą,
 - pačiam priimti galutinį sprendimą panaikinti ginčijamus aktus, kiek jie su juo susiję, ir priteisti iš Tarybos bylinėjimosi Teisingumo Teisme ir Bendrajame Teisme išlaidas,
 - jei nebūtų patenkinti ankstesni reikalavimai, grąžinti bylą Bendrajam Teismui, kad jis priimtų sprendimą atsižvelgdamas į Teisingumo Teismo sprendime pateiktą teisinį vertinimą, ir atidėti bylinėjimosi išlaidų klausimo nagrinėjimą.

- 13 Taryba Teisingumo Teismo prašo:
- atmesti apeliacinį skundą,
 - nepatenkinus pirmojo reikalavimo, atmesti ieškinį ir
 - priteisti iš apelianto bylinėjimosi visose instancijose išlaidas.

Dėl apeliacinio skundo

- 14 Grįsdamas savo apeliacinį skundą, apeliantas nurodo penkis pagrindus. Pirmajame pagrinde jis kaltina Bendrąjį Teismą pažeidus SESV 296 straipsnį ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 41 straipsnį. Antrajame pagrinde, kurį sudaro keturios dalys, jis teigia, kad Bendrasis Teismas klaidingai konstatavo, kad jo pagrindinės teisės nebuvo pažeistos. Trečiuoju pagrindu jis Bendrajam Teismui priekaištuoja dėl išvados, kad Taryba nepiktnaudžiavo įgaliojimais. Ketvirtasis pagrindas grindžiamas Chartijos 41 straipsnio pažeidimu. Galiausiai penktajame pagrinde, kurį sudaro šešios dalys, apeliantas teigia, kad Bendrasis Teismas klaidingai konstatavo, kad Taryba priimdama ginčijamus aktus nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos.
- 15 Pirmiausia reikia išnagrinėti apeliacinio skundo penktojo pagrindo trečią dalį.

Šalių argumentai

- 16 Apeliantas nurodo, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai skundžiamo sprendimo 166 ir paskesniuose punktuose konstatavo, kad išvados, padarytos tuo metu apeliacine tvarka nagrinėtame 2014 m. spalio 16 d. Bendrojo Teismo sprendime *LTTE / Taryba* (T-208/11 ir T-508/11, EU:T:2014:885), kuriame nuspręsta, kad Taryba prieš remdamasi trečiosios valstybės valdžios institucijos sprendimu turi patikrinti, ar reikšmingais šios valstybės teisės aktais užtikrinama teisės į gynybą ir teisės į veiksmingą teisminę gynybą apsauga, tolygi garantuojamai Sąjungos mastu, netaikytinos nagrinėjamu atveju, nes ginčijami aktai savo tekstais ir tikslais skyrėsi nuo tų, kurie buvo nagrinėjami byloje, kurioje buvo priimtas šis sprendimas.
- 17 Šiuo klausimu apeliantas nurodo, kad skirtumai tarp šių dviejų aktų rūšių nėra lemiami, ir remiasi tuo metu paskelbtu 2017 m. liepos 26 d. Teisingumo Teismo sprendimu *Taryba / LTTE* (C-599/14 P, EU:C:2017:583). Pirma, jis tvirtina, kad ribojamosios priemonės jam galėjo būti nustatytos tik jei buvo kompetentingos institucijos sprendimas, kuriuo pasirėmusi Taryba galėjo jį nurodyti kaip asmenį, atsakingą už lėšų pasisavinimą. Taigi Teisingumo Teismo reikalavimai turėtų būti taikomi šiam įtraukimo į sąrašus kriterijui, suformuluotam plačiau nei byloje, kurioje buvo priimtas šis sprendimas, nagrinėtas kriterijus. Antra, klaidingi ir Bendrojo Teismo argumentai, kad minėtuose teismo sprendimuose nagrinėta kova su terorizmu nebūtinai patenka į bendradarbiavimo su trečiosiomis valstybėmis, kurias Taryba nusprendė paremti, kaip antai šioje byloje, sritį.
- 18 Taryba atsikerta, kad ieškinio penktojo pagrindo trečia dalis nepagrįsta. Jos nuomone, kaip Bendrasis Teismas nusprendė skundžiamame sprendime, skirtumas tarp ribojamųjų priemonių, nagrinėtų byloje, kurioje priimtas 2017 m. liepos 26 d. Sprendimas *Taryba / LTTE* (C-599/14 P, EU:C:2017:583), ir šioje byloje nagrinėjamų ribojamųjų priemonių tipų didelis, kaip matyti iš jų teksto, sistemos, taip pat juos pagrindžiančių tikslų ir bendrųjų sąlygų. Konkrečiai kalbant, reikšminga aplinkybė yra Sąjungos politinis sprendimas remti naują Ukrainos valdžios sistemą, ypač jai įgyvendinant reformas, kuriomis siekiama įtvirtinti teisinę valstybę Ukrainoje, nes 2017 m. spalio 19 d. Sprendime *Yanukovych / Taryba* (C-598/16 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2017:786, 61 punktą) Teisingumo Teismas nusprendė, kad

ribojamosios priemonės, kuriomis siekiama kovoti su šios valstybės lėšų pasisavinimu, priimtose įgyvendinant paramos šiai trečiajai valstybei politiką, siekiant užtikrinti šioje valstybėje ekonominę ir politinį stabilumą.

- 19 Taryba priduria, kad šio sprendimo 64 ir 75 punktuose Teisingumo Teismo padarytos išvados taikytinos šioje byloje, atsižvelgiant į Bendrojo Teismo skundžiamo sprendimo 175 ir 176 punktuose konstatuotus faktus, kurių Teisingumo Teismas netikrina, iš kurių matyti, kad apelianto nurodytų aplinkybių nepakako įrodyti, kad konkrečiai jo situacijai turėjo įtakos jo nurodytos Ukrainos teisminės sistemos problemos.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 20 Pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją vykdydami ribojamųjų priemonių kontrolę Sąjungos teismai privalo užtikrinti iš principo visišką visų Sąjungos teisės aktų teisėtumo kontrolę, susijusią su pagrindinėmis teisėmis, kurios yra sudėtinė Sąjungos teisinės sistemos dalis (šiuo klausimu žr. 2013 m. liepos 18 d. Sprendimo *Komisija ir kt. / Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P ir C-595/10 P, EU:C:2013:518, 97 punktą; 2013 m. lapkričio 28 d. Sprendimo *Taryba / Fulmen ir Mahmoudian*, C-280/12 P, EU:C:2013:775, 58 punktą ir 2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 106 punktą).
- 21 Prie šių pagrindinių teisių, be kita ko, pirmiausia priskirtinas teisės į gynybą paisymas ir teisė į veiksmingą teisminę gynybą (2013 m. lapkričio 28 d. Sprendimo *Taryba / Fulmen ir Mahmoudian*, C-280/12 P, EU:C:2013:775, 59 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija ir 2013 m. lapkričio 28 d. Sprendimo *Taryba / Manufacturing Support & Procurement Kala Naft*, C-348/12 P, EU:C:2013:776, 66 punktą).
- 22 Siekiant Chartijos 47 straipsnyje garantuojamos veiksmingos teisminės kontrolės reikalaujama, kaip Bendrasis Teismas teisingai priminė skundžiamo sprendimo 136 punkte, kad atlikdamas motyvų, kuriais pagrįstas sprendimas įtraukti atitinkamo asmens pavardę ar subjekto pavadinimą į asmenų, kuriems taikomos ribojamosios priemonės, sąrašą ar palikti jame, teisėtumo kontrolę Sąjungos teismas įsitikintų, jog šis sprendimas, kuris individualiai susijęs su šiuo asmeniu ar subjektu, pagrįstas pakankamai svariais faktais. Tai reiškia, kad nagrinėjamu atveju turi būti tikrinami dėstant motyvus, kuriais pagrįstas minėtas sprendimas, nurodyti faktai, todėl teisminė kontrolė yra ne apribota nurodytų motyvų abstrakčios tikimybės vertinimu, bet susijusi su nagrinėjimu, ar šie motyvai arba bent vienas iš jų, vertinamas kaip pakankamas pats savaime, kad būtų galima patvirtinti minėtus aktus, yra pagrįsti (2013 m. liepos 18 d. Sprendimo *Komisija ir kt. / Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P ir C-595/10 P, EU:C:2013:518, 119 punktą; 2015 m. birželio 18 d. Sprendimo *Ipatau / Taryba*, C-535/14 P, EU:C:2015:407, 42 punktą ir 2016 m. vasario 18 d. Sprendimo *Taryba / Bank Mellat*, C-176/13 P, EU:C:2016:96, 109 punktą).
- 23 Nagrinėjamu atveju, kaip Bendrasis Teismas pažymėjo skundžiamo sprendimo 132–134 punktuose, apeliantai taikomos ribojamosios priemonės ginčijamais aktais paliktos galioti remiantis įtraukimo į sąrašą kriterijumi, numatytu Sprendimo 2014/119, iš dalies pakeisto Sprendimu 2015/143, 1 straipsnio 1 dalyje ir Reglamente Nr. 208/2014, iš dalies pakeisto Reglamentu 2015/138, 2 straipsnio 1 dalyje, aiškinamoje kartu su 3 straipsnio 1 dalimi. Šis kriterijus numato, kad turi būti išaldomos asmenų, pripažintų atsakingais už valstybės lėšų pasisavinimą, įskaitant asmenis, dėl kurių Ukrainos institucijos atlieka tyrimus, lėšos.
- 24 Atsižvelgiant į tai, iš skundžiamo sprendimo 134, 149 ir 150 punktų matyti, kad priimdama ribojamąsias priemones Taryba rėmėsi aplinkybe, kad apelianto atžvilgiu „Ukrainos valdžios institucijos vyk[d]ė baudžiamąjį procesą dėl viešųjų lėšų ar turto pasisavinimo“, kaip konstatuojama Ukrainos teisminių institucijų 2014 m. spalio 10 d. rašte, kuriuo informuojama, kad šiose institucijose suinteresuotajam asmeniui iškelta byla.

- 25 Tuo remiantis reikia daryti išvadą, kad sprendimas ginčijamais aktais palikti galioti apeliančiui taikomas ribojamąsias priemones pagrįstas trečiosios valstybės šioje srityje kompetentingų institucijų sprendimu pradėti ir vykdyti baudžiamąjį tyrimą dėl valstybės lėšų pasisavinimo. Atsižvelgiant į tai, nereikšminga skundžiamo sprendimo 169 punkte nurodyta aplinkybė, kad tokio sprendimo buvimas laikytinas ne įtraukimo į sąrašus kriterijumi, nustatytu Sprendimo 2014/119, iš dalies pakeisto Sprendimu 2015/143, 1 straipsnio 1 dalyje, o faktiniu nagrinėjamų ribojamųjų priemonių pagrindu.
- 26 Kalbant apie tokį sprendimą, pažymėtina, kad prieš remdamasi trečiosios valstybės institucijos sprendimu Taryba privalo patikrinti, ar šis sprendimas priimtas paisant teisės į gynybą ir teisės į veiksmingą teisminę apsaugą (2017 m. liepos 26 d. Sprendimo *Taryba / LTTE*, C-599/14 P, EU:C:2017:583, 24 punktą).
- 27 Iš tiesų, pagal suformuotą jurisprudenciją priimdama ribojamąsias priemones Taryba privalo paisyti pagrindinių teisių, kurios yra sudėtinė Sąjungos teisės sistemos dalis ir prie kurių priskiriama, kaip nurodyta šio sprendimo 21 punkte, teisė į tai, kad būtų paisoma teisės į gynybą ir teisės į veiksmingą teisminę gynybą (šiuo klausimu žr. 2013 m. liepos 18 d. Sprendimo *Komisija ir kt. / Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P ir C-595/10 P, EU:C:2013:518, 97 ir 98 punktus; 2013 m. lapkričio 28 d. Sprendimo *Taryba / Manufacturing Support & Procurement Kala Naft*, C-348/12 P, EU:C:2013:776, 65 ir 66 punktus ir 2017 m. liepos 26 d. Sprendimo *Taryba / LTTE*, C-599/14 P, EU:C:2017:583, 25 punktą).
- 28 Atsižvelgiant į tai, reikalavimu, kad Taryba patikrintų, ar trečiųjų valstybių sprendimai, kuriais ji grindžia asmenų arba subjektų įtraukimą į asmenų ir subjektų, kurių lėšos išaldomos, sąrašą, priimti paisant šių teisių, siekiama užtikrinti, kad toks įtraukimas į šį sąrašą būtų pagrįstas pakankamai svariais faktais, ir taip apsaugoti atitinkamus asmenis arba subjektus (šiuo klausimu žr. 2017 m. liepos 26 d. Sprendimo *Taryba / LTTE*, C-599/14 P, EU:C:2017:583, 26 punktą).
- 29 Teisingumo Teismas taip pat konstatavo, kad Taryba sprendimo dėl asmens arba subjekto įtraukimo į asmenų ir subjektų, kurių lėšos išaldomos, sąrašą motyvų pareiškime privalo glaustai nurodyti priežastis, dėl kurių mano, kad trečiosios valstybės sprendimas, kuriuo ji ketina remtis, buvo priimtas paisant teisės į gynybą ir teisės į veiksmingą teisminę gynybą (šiuo klausimu žr. 2017 m. liepos 26 d. Sprendimo *Taryba / LTTE*, C-599/14 P, EU:C:2017:583, 31 ir 33 punktus).
- 30 Taigi, kad įvykdytų pareigą nurodyti motyvus, Taryba sprendime, kuriuo nustatomos ribojamosios priemonės, turi parodyti, kad ji patikrino, ar trečiosios valstybės sprendimas, kuriuo ji pagrindžia šias priemones, buvo priimtas paisant šių teisių (šiuo klausimu žr. 2017 m. liepos 26 d. Sprendimo *Taryba / LTTE*, C-599/14 P, EU:C:2017:583, 37 punktą).
- 31 Nagrinėjamu atveju reikia pažymėti, kad skundžiamo sprendimo 167 punkte Bendrasis Teismas konstatavo, kad 2014 m. spalio 16 d. Sprendime *LTTE / Taryba* (T-208/11 ir T-508/11, EU:T:2014:885) padaryta išvada netaikytina nagrinėjamu atveju.
- 32 Skundžiamo sprendimo 175 punkte Bendrasis Teismas dar pažymėjo, kad „tik jeigu paaiškėtų, kad Tarybos politinis sprendimas remti naują Ukrainos valdžios sistemą <...> yra akivaizdžiai klaidingas, <...> galimas pagrindinių teisių apsaugos Ukrainoje ir pagrindinių teisių apsaugos Sąjungoje neatitikimas galėtų turėti įtakos [ginčijamų aktų] teisėtumui“. Darydamas tokią išvadą, Bendrasis Teismas rėmėsi, kaip matyti iš skundžiamo sprendimo 173–174 punktų, 2015 m. balandžio 21 d. Sprendime *Anboubou / Taryba* (C-630/13 P, EU:C:2015:247, 42 punktą) suformuota jurisprudencija, pagal kurią Teisingumo Teismas pripažįsta, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas turi didelę diskreciją nustatyti bendrus įtraukimo į sąrašus asmenų, kuriems taikomos ribojamosios priemonės, kriterijus.
- 33 Toks vertinimas yra teisiškai klaidingas.

- 34 Iš tiesų Taryba gali konstatuoti, kad sprendimas dėl įtraukimo pagrįstas pakankamai svariais faktais, tik kai pati patikrina, ar priimant atitinkamos trečiosios valstybės sprendimą, kurio pagrindu ji taikys ribojamąsias priemones, buvo paisoma teisės į gynybą ir teisės į veiksmingą teisminę gynybą.
- 35 Nors iš tiesų šio sprendimo 23 punkte nurodytas įtraukimo į sąrašus kriterijus leidžia Tarybai pagrįsti ribojamąsias priemones trečiosios valstybės sprendimu, kaip antai nurodytu šio sprendimo 24 punkte minėtame 2014 m. spalio 10 d. rašte, vis dėlto Tarybai nustatyta pareiga paisyti teisės į gynybą ir teisės į veiksmingą teisminę gynybą reiškia pareigą įsitikinti, kad šis sprendimą priėmusios trečiosios valstybės valdžios institucijos paisė minėtų teisių.
- 36 Žinoma, kaip skundžiamo sprendimo 173 punkte pažymėjo Bendrasis Teismas, Ukraina yra viena iš valstybių, prisijungusių prie 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos. Vis dėlto, nors tokia aplinkybė reiškia, kad Europos Žmogaus Teisių Teismas atlieka pagal šią konvenciją garantuojamų pagrindinių teisių, kurios, vadovaujantis ESS 6 straipsnio 3 dalimi, priklauso bendriesiems Sąjungos teisės principams, kontrolę, dėl to Taryba neturėtų tik paviršutiniškai tikrinti, ar tokios trečiosios valstybės sprendimas, kuriuo pagrįstos ribojamosios priemonės, buvo priimtas paisant pagrindinių teisių, pirmiausia teisės į gynybą ir teisės į veiksmingą teisminę gynybą.
- 37 Aplinkybė, kad minėta jurisprudencija susijusi su ribojamosiomis priemonėmis, pagrįstomis 2001 m. gruodžio 27 d. Tarybos bendrąja pozicija 2001/931/BUSP dėl konkrečių priemonių taikymo kovojant su terorizmu gairių (OL L 344, 2001, p. 93; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 18 sk., 1 t., p. 217), kurioje, vadovaujantis jos 1 straipsnio 4 dalimi, akivaizdžiai daroma nuoroda į kompetentingos institucijos sprendimą, negali paneigti šios išvados. Iš tiesų, Bendrojo Teismo skundžiamo sprendimo 168–172 punktuose nurodytais teksto, struktūros ir tikslo skirtumais tarp šios bendrosios pozicijos numatytų ribojamųjų priemonių tipo ir Sprendimu 2014/119, iš dalies pakeistu Sprendimu 2015/143, ir Reglamentu Nr. 208/2014, iš dalies pakeistu Reglamentu 2015/138, nustatytų ribojamųjų priemonių tipo negalima pagrįsti iš tos pačios jurisprudencijos kildintinų garantijų taikymo tik kovos su terorizmu srityje nustatomoms ribojamosioms priemonėms pagal minėtos bendrosios pozicijos tipą, bet ne ribojamosioms priemonėms, nustatomoms Tarybos politiniu sprendimu bendradarbiavimo su trečiosiomis valstybėmis srityje.
- 38 Kalbant apie šio sprendimo 32 punkte nurodytą Bendrojo Teismo argumentų santrauką, papildomai reikia pažymėti, kad šioje byloje nesiginčijama dėl bendrų įtraukimo į sąrašus kriterijų, leidžiančių nustatyti ribojamąsias priemones, apibrėžties. Kalbama būtent apie konkrečiai su apeliantu susijusį sprendimą ginčijamais aktais palikti jo lėšas išaldytas. Pagal šio sprendimo 22 punkte nurodytą jurisprudenciją atlikdamas motyvų, pagrindžiančių tokį sprendimą, teisėtumo kontrolę Sąjungos teismas turi įsitikinti, kad bent vienas iš nurodytų motyvų yra pakankamai tikslus ir konkretus, kad jis pagrįstas ir kad pats savaime yra pakankamas pagrindas patvirtinti šį sprendimą (šiuo klausimu žr. 2013 m. lapkričio 28 d. Sprendimo *Taryba / Manufacturing Support & Procurement Kala Naft*, C-348/12 P, EU:C:2013:776, 72 punktą).
- 39 Be to, būtent kompetentinga Sąjungos institucija kilus ginčui turi įrodyti motyvų, nurodytų dėl atitinkamo asmens, pagrįstumą, o ne šis asmuo turi pateikti šių motyvų pagrįstumą paneigiančių įrodymų (2013 m. liepos 18 d. Sprendimo *Komisija ir kt. / Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P ir C-595/10 P, EU:C:2013:518, 121 punktą ir 2013 m. lapkričio 28 d. Sprendimo *Taryba / Fulmen ir Mahmoudian*, C-280/12 P, EU:C:2013:775, 66 punktą).
- 40 Dėl 2017 m. spalio 19 d. Sprendimo *Yanukovych / Taryba* (C-598/16 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2017:786) ir 2017 m. spalio 19 d. Sprendimo *Yanukovych / Taryba* (C-599/16 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2017:785), kuriais remiasi Taryba, reikia pažymėti, kad Teisingumo Teismui, kuris išnagrinęs apeliacinius skundus priėmė šiuos sprendimus, neteko spręsti klausimo, ar 2017 m. liepos 26 d. Sprendimu *Taryba / LTTE* (C-599/14 P, EU:C:2017:583) suformuota jurisprudencija taikytina ir ribojamųjų priemonių, priimtų atsižvelgiant į padėtį Ukrainoje, atveju. Be to, reikia konstatuoti, kad,

atsižvelgiant į šio sprendimo 27, 28 ir 39 punktuose nurodytą jurisprudenciją, remiantis minėtais sprendimais negalima daryti išvados, kad Taryba neprivalo tikrinti, ar trečiosios valstybės sprendimas, kuriuo ji remsis priimdama ribojamąsias priemones, priimtas paisant teisės į gynybą ir teisės į veiksmingą teisminę gynybą. Iš tiesų, tokia išvada būtų nesuderinama su šia suformuota jurisprudencija. Taigi, šiuose sprendimuose padarytos išvados nereikšmingos šiam apeliaciniam skundai.

- 41 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai, priešingai, nei nurodyta Teisingumo Teismo išvadoje, padarytoje 2017 m. liepos 26 d. Sprendime *Taryba / LTTE* (C-599/14 P, EU:C:2017:583), laikėsi nuomonės, kad Taryba neprivalėjo patikrinti, ar trečiosios valstybės sprendimas, kuriuo ji remsis priimdama ribojamąsias priemones, buvo priimtas paisant teisės į gynybą ir teisės į veiksmingą teisminę gynybą, todėl reikėjo atmesti šiame teisme nurodytą ieškinio pagrindą, susijusį su akivaizdžia vertinimo klaida.
- 42 Kadangi apeliacinio skundo penktojo pagrindo trečiai daliai reikia pritarti, tuo remiantis turi būti panaikintas visas skundžiamas sprendimas ir nereikia priimti sprendimo dėl kitų šio pagrindo dalių ar kitų apeliacinio skundo pagrindų.

Dėl ieškinio Bendrajame Teisme

- 43 Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnio pirmą pastraipą, kai apeliacinis skundas yra pagrįstas, Teisingumo Teismas Bendrojo Teismo sprendimą panaikina. Jis gali pats byloje paskelbti galutinį sprendimą, jei toje bylos stadijoje tai galima padaryti.
- 44 Šioje byloje Teisingumo Teismas turi reikiamos informacijos, kad galėtų priimti galutinį sprendimą dėl apelianto Bendrajame Teisme pareikšto ieškinio dėl ginčijamų aktų panaikinimo.
- 45 Atsižvelgiant į tai, reikia konstatuoti, kad iš ginčijamų aktų motyvų nematyti, kad Taryba patikrino, ar Ukrainos teisminės institucijos paisė apelianto teisės į gynybą ir teisės į veiksmingą teisminę gynybą.
- 46 Šiomis aplinkybėmis pakanka nurodyti, kad dėl šio sprendimo 25–30 ir 34–42 punktuose išdėstytų motyvų ieškinys pagrįstas, ir reikia panaikinti ginčijamus aktus, kiek jie susiję su apeliantu.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 47 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra pagrįstas ir pats Teisingumo Teismas priima galutinį sprendimą byloje, jis sprendžia bylinėjimosi išlaidų klausimą.
- 48 Pagal to paties Reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliacinėse bylose pagal šio reglamento 184 straipsnio 1 dalį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo.
- 49 Kadangi apeliantas prašė priteisti bylinėjimosi išlaidas iš Tarybos, o ši bylą pralaimėjo, ji padengia bylinėjimosi abiejose instancijose išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

- 1. Panaikinti 2017 m. liepos 7 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Azarov / Taryba* (T-215/15, EU:T:2017:479).**

2. **Panaikinti 2015 m. kovo 5 d. Tarybos sprendimą (BUSP) 2015/364, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2014/119/BUSP dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų tam tikriems asmenims, subjektams ir įstaigoms atsižvelgiant į padėtį Ukrainoje, ir 2015 m. kovo 5 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2015/357, kuriuo įgyvendinamas Reglamentas (ES) Nr. 208/2014 dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų tam tikriems asmenims, subjektams ir įstaigoms atsižvelgiant į padėtį Ukrainoje, tiek, kiek jie susiję su Mykola Yanovych Azarov.**
3. **Europos Sąjungos Taryba padengia bylinėjimosi pirmoje ir apeliacinėje instancijose išlaidas.**

Parašai.